

PRAWA I OBOWIĄZKI PACJENTA – SZPITAL

PRAWA PACJENTA

Prawo Pacjenta do świadczeń zdrowotnych (opieki, leczenia)

- Pacjent ma prawo do świadczeń zdrowotnych odpowiadających wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej, a w sytuacji ograniczonych możliwości udzielenia odpowiednich świadczeń zdrowotnych, do korzystania z przejrzystej, obiektywnej, opartej na kryteriach medycznych, procedury ustalającej kolejność dostępu do tych świadczeń.
- W stanie nagłym – Pacjent ma prawo do natychmiastowego udzielenia świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie zdrowia lub życia.
- Pacjent ma prawo żądać, aby udzielający mu świadczeń zdrowotnych lekarz zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsylium lekarskie, przy czym żądanie to powinno zostać odnotowane w dokumentacji medycznej Pacjenta. Lekarz może odmówić, jeżeli uzna żądanie za bezzasadne. Również w przypadku odmowy lekarz ma obowiązek odnotować to w dokumentacji medycznej.
- Prawo do zasięgnięcia opinii innego specjalisty stosuje się również w przypadku pielęgniarek lub położnych.
- Świadczenia zdrowotne powinny być udzielane w pomieszczeniach i przy użyciu urządzeń spełniających obowiązujące wymagania fachowe i sanitarne.
- W przypadku porodu Pacjentka ma prawo do natychmiastowego uzyskania świadczeń zdrowotnych związanych z porodem.

Prawo Pacjenta do informacji

- Informacje o prawach Pacjenta są dostępne dla wszystkich Pacjentów w Punkcie Przyjęć i na Izbie Przyjęć oraz na stronie internetowej placówki.
- Informacje o rodzaju i zakresie udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz o tym, jak z nich korzystać są dostępne dla wszystkich Pacjentów poprzez Punkt Przyjęć i Izbę Przyjęć, ulotki informacyjne oraz stronę internetową placówki.
- Pacjent ma prawo do informacji o swoim stanie zdrowia.
- Pacjent ma prawo do uzyskania od Personelu lekarskiego i medycznego informacji o swoim stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu.
- Wszelkie informacje na temat stanu zdrowia powinny być przekazywane w sposób przystępny, czyli przy wykorzystaniu słownictwa i terminologii zrozumiałej dla Pacjenta, ze względu na jego wiek, wykształcenie, stan zdrowia, a w szczególności na stan psychiczny. Pacjent ma prawo prosić o wyjaśnienie przekazywanych mu informacji, aż będą dla niego zrozumiałe.
- Informacja o stosowanych metodach leczenia powinna przedstawiać możliwości leczenia, które wedle aktualnej wiedzy medycznej mogłyby być zastosowane z uwagi na stan zdrowia pacjenta. Lekarz powinien poinformować o spodziewanych efektach leczenia, przeprowadzenia konkretnego zabiegu operacyjnego, możliwych do wystąpienia powikłaniach.
- W przypadku Pacjenta będącego osobą ze szczególnymi potrzebami, Pacjent ma prawo do otrzymania informacji z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się.
- Pacjent małoletni, który nie ukończył 16 lat, ma prawo do uzyskania od Personelu lekarskiego i medycznego informacji o swoim stanie zdrowia w zakresie i formie potrzebnej do prawidłowego przebiegu procesu diagnostycznego lub terapeutycznego.
- Pacjent ma prawo do uzyskania od pielęgniarki lub położnej przystępnej informacji o pielęgnacji i zabiegach pielęgniarstwach.
- Pacjent ma prawo wskazać osobę lub osoby, którym Personel lekarski i medyczny będzie udzielał informacji o stanie zdrowia Pacjenta. Informacja ta powinna zostać zapisana w dokumentacji medycznej.
- Pacjent ma prawo do rezygnacji z udzielania informacji o swoim stanie zdrowia na własne życzenie, potwierdzonej odpowiednim wpisem do historii choroby.

- W sytuacjach wyjątkowych, jeżeli rokowanie jest niepomyślne, Pacjent ma prawo żądać, aby lekarz udzielił mu informacji o swoim stanie zdrowia w pełnym zakresie.
- W przypadku skorzystania przez lekarza z prawa odstąpienia od leczenia Pacjenta, Pacjent ma prawo do odpowiednio wczesnej informacji o zamiarze odstąpienia przez lekarza od leczenia i wskazania przez tego lekarza możliwości uzyskania świadczenia u innego lekarza lub podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych.
- Prawo do zgłaszania działań niepożądanych produktów leczniczych.
- Pacjent ma prawo zgłaszania działania niepożądanego produktu leczniczego:
  - a) Personelowi lekarskiemu i medycznemu
lub
  - b) Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych:
Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
Al. Jerozolimskie 181C, 02-222 Warszawa
Tel.: 22 492 11 00, Adres e-mail: urpl@urpl.gov.pl
lub
  - c) Podmiotowi odpowiedzialnemu za wprowadzenie leku do obrotu.

Ustawa z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne stanowi, że działaniem niepożądanym produktu leczniczego jest każde niekorzystne i niezamierzone działanie produktu leczniczego.

Prawo Pacjenta do tajemnicy informacji

- Pacjent ma prawo do zachowania w tajemnicy przez Personel lekarski i medyczny informacji z nim związanych, a uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu medycznego. Personel lekarski i medyczny jest zobowiązany do zachowania w tajemnicy informacji związanych z Pacjentem, w szczególności z jego stanem zdrowia.
- Personel lekarski i medyczny jest związany tajemnicą również po śmierci Pacjenta, chyba że zgodę na ujawnienie tajemnicy wyrazi osoba bliska. Osoba bliska wyrażająca zgodę na ujawnienie tajemnicy może określić zakres jej ujawnienia.
- Zwolnienia z tajemnicy nie stosuje się, jeśli ujawnieniu tajemnicy sprzeciwi się inna osoba bliska lub sprzeciwił się temu Pacjent za życia. Sprzeciw dołącza się do dokumentacji medycznej Pacjenta.
- Tajemnicy informacji związanych z Pacjentem nie stosuje się, w przypadku gdy:
  - a) wynika to z obowiązujących przepisów ustawowych,
  - b) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia Pacjenta lub innych osób,
  - c) Pacjent wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy,
  - d) zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji o Pacjencie związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych innym osobom wykonującym zawód medyczny, uczestniczącym w udzielaniu tych świadczeń
  - e) toczy się postępowanie przed wojewódzką komisją do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych w związku z tym postępowaniem.
- Ujawnienie tajemnicy może nastąpić wyłącznie w niezbędnym zakresie.

Prawo Pacjenta do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych

- Pacjent ma prawo do wyrażenia zgody na udzielenie określonych świadczeń zdrowotnych lub odmowy takiej zgody, po uzyskaniu informacji o swoim stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu.
- Pacjent, w tym małoletni, który ukończył 16 lat, ma prawo do wyrażenia zgody na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych.
- W przypadku Pacjenta małoletniego, który nie ukończył 16 lat, całkowicie ubezwłasnowolnionego lub niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody, prawo do wyrażenia zgody na udzielenie określonych świadczeń zdrowotnych lub odmowy takiej zgody przysługuje przedstawicielowi ustawowemu. W przypadku braku przedstawiciela ustawowego prawo to, w odniesieniu do badania, może zrealizować opiekun faktyczny.
- Pacjent małoletni, który ukończył 16 lat, osoba ubezwłasnowolniona albo Pacjent chory psychicznie lub upośledzony umysłowo, lecz dysponujący dostatecznym rozeznaniem, ma prawo do wyrażenia sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego, pomimo zgody przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego. W takim przypadku wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego.
- W przypadku zabiegu operacyjnego albo zastosowania metody leczenia lub diagnostyki stwarzających podwyższone ryzyko dla Pacjenta, zgodę wyraża się w formie pisemnej.

Prawo do poszanowania intymności i godności Pacjenta

- Pacjent ma prawo do poszanowania intymności i godności, w szczególności w czasie udzielania mu świadczeń zdrowotnych. Prawo do poszanowania godności obejmuje także prawo do umierania w spokoju i godności. Pacjent znajdujący się w stanie terminalnym ma prawo do świadczeń zdrowotnych zapewniających łagodzenie bólu i innych cierpień.
- Pacjent ma prawo do leczenia bólu. Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych jest obowiązany podejmować działania polegające na określeniu stopnia natężenia bólu, leczeniu bólu oraz monitorowaniu skuteczności tego leczenia.
- Na życzenie Pacjenta przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych może być obecna osoba bliska. Personel lekarski i medyczny może odmówić obecności osoby bliskiej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w przypadku istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne Pacjenta. Odmowę odnotowuje się w dokumentacji medycznej.
- Personel lekarski i medyczny ma obowiązek postępować w sposób zapewniający poszanowanie intymności i godności Pacjenta. Osoby z Personelu lekarskiego i medycznego, inne niż udzielające świadczeń zdrowotnych, mogą uczestniczyć w udzielaniu tych świadczeń tylko wtedy, gdy jest to niezbędne ze względu na rodzaj świadczenia lub wykonywanie czynności kontrolnych na podstawie odrębnych przepisów. Uczestnictwo, a także obecność innych osób wymaga zgody Pacjenta i osoby z Personelu lekarskiego i medycznego udzielającej świadczenia zdrowotnego.

Prawo Pacjenta do dokumentacji medycznej

- Pacjent ma prawo do dostępu do dokumentacji medycznej dotyczącej jego stanu zdrowia oraz udzielonych mu świadczeń zdrowotnych. Dane zawarte w dokumentacji medycznej podlegają ochronie określonej w ustawie o prawach Pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz w przepisach odrębnych.
- Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych udostępnia dokumentację medyczną Pacjentowi lub jego przedstawicielowi ustawowemu, bądź osobie upoważnionej przez Pacjenta. Po śmierci Pacjenta dokumentacja medyczna jest udostępniana osobie upoważnionej przez Pacjenta za życia lub osobie, która w chwili zgonu Pacjenta była jego przedstawicielem ustawowym. Dokumentacja medyczna jest udostępniana także osobie bliskiej, chyba że udostępnieniu sprzeciwi się inna osoba bliska lub sprzeciwił się temu Pacjent za życia.
- Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych przechowuje dokumentację medyczną w sposób i przez okres zgodny z przepisami ustawy o prawach Pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz przepisami ustaw odrębnych.
- Dokumentacja medyczna jest wydawana nieodpłatnie.
- Zasady udostępniania dokumentacji medycznej są dostępne w Punkcie Przyjęć i na Izbie Przyjęć.

Prawo Pacjenta do zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza

- Pacjent może wnieść sprzeciw wobec opinii albo orzeczenia lekarskiego, jeżeli opinia albo orzeczenie ma wpływ na prawa lub obowiązki Pacjenta wynikające z przepisów prawa.
- Sprzeciw wnosi się do Komisji Lekarskiej działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta, za pośrednictwem Rzecznika Praw Pacjenta, w terminie 30 dni od dnia wydania opinii albo orzeczenia przez lekarza orzekającego o stanie zdrowia Pacjenta. Sprzeciw wymaga uzasadnienia, w tym wskazania przepisu prawa, z którego wynikają prawa lub obowiązki Pacjenta.

Prawo Pacjenta do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego

- Pacjent Szpitala ma prawo do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z innymi osobami. Pacjent ma również prawo do odmowy kontaktu z ww. osobami.
- Pacjent ma prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej czyli opieki, która nie polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych – w tym także opieki sprawowanej nad Pacjentką w warunkach ciąży, porodu i połogu. Prawo to daje możliwość m.in. towarzyszenia Pacjentce przy porodzie czy przebywania rodziców z dzieckiem podczas jego hospitalizacji. Opieka pielęgnacyjna sprawowana jest przez członka rodziny, osobę bliską lub inną osobę wskazaną przez Pacjenta, chyba że jest to niemożliwe ze względów epidemiologicznych lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowia Pacjenta lub innych Pacjentów przebywających w tej samej sali.

Prawo Pacjenta do opieki duszpasterskiej

- Pacjent ma prawo do opieki duszpasterskiej. W sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia lub zagrożenia życia Szpital jest obowiązany umożliwić Pacjentowi kontakt z duchownym jego wyznania.

Prawo Pacjenta do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie

- Pacjent przebywający w Szpitalu ma prawo do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie. Koszty realizacji tego prawa ponosi Szpital.
- Szpital nie ponosi odpowiedzialności za rzeczy wartościowe przechowywane poza depozytem.

Standard opieki nad Pacjentem małoletnim

- W Szpitalu (w Poradni) wdrożone zostały i są przestrzegane standardy opieki nad Pacjentem małoletnim.
- Personel Szpitala (Poradni) jest zobowiązany do zapewnienia bezpiecznych relacji z Pacjentem małoletnim w trakcie wykonywania obowiązków służbowych, w szczególności w trakcie wykonywania czynności z zakresu świadczeń zdrowotnych.
- Wszelkie sytuacje, w których zachodzi podejrzenie krzywdzenia Pacjenta małoletniego Personel Szpitala (Poradni) zgłasza na Policję oraz do Ośrodka Pomocy Społecznej.
- **Kodeks Pacjenta małoletniego** - dostępny na stronie internetowej:
www.salvemedica.pl/media/do-pobrania/rw-04-z1-kodeks-pacjenta-maloletniego.pdf,
jego treść brzmi następująco:

Jesteś dla nas ważny. Wspólnie dbamy o Twoje zdrowie i dobre samopoczucie w trakcie pobytu w naszej placówce. Chcemy, żebyś jako nasz Pacjent czuł się u nas jak najlepiej, dlatego pamiętaj:

1. Wszystko, co robimy w trakcie Twojej wizyty u nas służy poprawie zdrowia.
2. W trakcie badań mogą towarzyszyć Ci rodzice lub opiekunowie. Twoja ulubiona zabawka też może być obecna przy badaniu.
3. Wszystkie badania staramy się przeprowadzać delikatnie i w sposób, który będzie dla Ciebie jak najbardziej przyjazny. Pamiętaj, że nie chcemy zrobić Ci krzywdy ani sprawić bólu, chociaż niektóre badania mogą być nieprzyjemne.
4. Staramy się w prosty sposób tłumaczyć, co się dzieje. Chcemy, żeby informacje przekazywane Tobie i Twoim rodzicom lub opiekunom były dla Was zrozumiałe.
5. Informujemy Ciebie oraz Twoich rodziców lub opiekunów, jakie badania Cię czekają. Pytamy Twoich rodziców lub opiekunów o zgodę. Jeśli ukończyłeś 16 lat – wspólnie z rodzicami lub opiekunami możesz zdecydować o leczeniu.
6. Możesz pytać lekarzy, pielęgniarki oraz pozostały personel o wszystko, co jest dla Ciebie niezrozumiałe. Chętnie wyjaśnimy, na czym polega Twoje leczenie albo na czym będzie polegał zabieg, który Cię czeka.
7. Zależy nam na Twoim dobrym samopoczuciu. Jeśli źle się czujesz, potrzebujesz pomocy albo chciałbyś z kimś porozmawiać – chętnie Cię wysłuchamy.
8. Stan Twojego zdrowia to tajemnica, którą możemy zdradzić tylko Tobie i Twoim rodzicom lub opiekunom.
9. Rozumiemy, że czekanie w kolejce na wizytę może być trudne. Pamiętaj proszę, że hałas, krzyki lub Twoje bieganie po korytarzu może przeszkadzać innym Pacjentom.

Możesz nam powiedzieć o wszystkim, co Cię niepokoi, nawet jeśli nie dotyczy to Twojego zdrowia.

Skargi Pacjenta

- W przypadku stwierdzenia naruszenia praw Pacjenta w trakcie udzielanych świadczeń, Pacjentowi przysługuje prawo do złożenia skargi.
- Skargi można składać do:

a) Pełnomocnika ds. praw Pacjenta (mail: pełnomocnik@salvemedica.pl)

b) na adres mailowy: reklamacje@salvemedica.pl

c) Rzecznika Praw Pacjenta: ul. Płocka 11/13, 01-231 Warszawa
Telefon: 800 190 590 (bezpłatna infolinia, czynna całą dobę)
E-mail: kancelaria@rpp.gov.pl

d) Łódzkiego OW Narodowego Funduszu Zdrowia (Dział Obsługi Świadczeniobiorców):
ul. Targowa 35, 90-043 Łódź
Telefon: 42 275 40 30
E-mail: dos@nfz-lodz.pl

OBOWIĄZKI PACJENTA

- **Pacjent zgłaszający się na leczenie do Szpitala powinien posiadać następujące dokumenty:**
  - a) dowód osobisty lub inny dokument pozwalający na potwierdzenie tożsamości,
  - b) skierowanie do Szpitala (z wyłączeniem przyjęć w trybie nagłym),
  - c) wyniki zleconych badań.
- **W przypadku braku potwierdzenia ubezpieczenia w systemie eWUŚ** Pacjent/przedstawiciel ustawowy/opiekun prawny lub faktyczny, będący w przeświadczeniu o posiadaniu przedmiotowego prawa do świadczeń, może je potwierdzić za pomocą dokumentów, które okazywał do tej pory lub złożył odpowiednie oświadczenie o prawie do świadczeń (zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie wzorów oświadczeń o przysługującym świadczeniobiorcy prawie do świadczeń opieki zdrowotnej).
- **Pacjent przyjęty planowo na leczenie do Szpitala** powinien mieć ze sobą: piżamę, szlafrok, pantofle, przybory toaletowe, ręcznik oraz dokumentację medyczną zawierającą informacje istotne dla procesu diagnostycznego, leczniczego lub pielęgnacyjnego.
- **Pacjent ma obowiązek:**
  - a) stosowania się do wskazówek i poleceń lekarzy, pielęgniarek i innego personelu medycznego zarówno w zakresie procesu diagnostyczno-leczniczego i rehabilitacyjnego, jak i w sprawach organizacyjno-administracyjnych,
  - b) stosowania się do zalecanej diety,
  - c) odnoszenia się życzliwie i kulturalnie do innych Pacjentów a przede wszystkim Personelu Szpitala,
  - d) przebywania w wyznaczonych salach w porach obchodów lub wizyt lekarskich, zabiegów leczniczo- pielęgnacyjnych i w czasie wydawania posiłków,
  - e) przestrzegania ciszy nocnej w godzinach od 22.00 do 6.00,
  - f) każdorazowego zgłaszania pielęgniarce zamiaru opuszczenia Oddziału. Opuszczenie oddziału nie może trwać dłużej niż 20 min. (krótki spacer na terenie Szpitala, zakup środków spożywczych),
  - g) przestrzegania zakazu manipulowania przy aparaturze i urządzeniach medycznych, elektrycznych, gazowych, wentylacyjnych i grzewczych,
  - h) stosowania się do przepisów o bezpieczeństwie, higienie i zagrożeniu pożarowym,
  - i) szanowania mienia Szpitala (w przypadku jego zniszczenia Pacjent jest zobowiązany pokryć straty poniesione przez Szpital),
  - j) utrzymywania ładu i porządku w sali chorych,
  - k) przestrzegania zasad higieny osobistej,
  - l) przestrzegania zakazów: obrotu, posiadania i używania narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych i innych podobnie działających, wnoszenia i spożywania napojów alkoholowych oraz palenia wyrobów tytoniowych - pod karą grzywny lub innych sankcji przewidzianych prawem i pod rygorem dyscyplinarnego wypisania ze Szpitala.
- **Pacjent nie może opuszczać terenu Szpitala.** Samowolne opuszczenie szpitala jest równoznaczne z rezygnacją leczenia w placówce oraz wywołuje skutki takie jak wypis ze Szpitala na własne żądanie.
- O wypisaniu Pacjenta ze szpitala z powodu rażącego naruszenia regulaminu organizacyjnego decyduje Dyrektor na wniosek lekarza.
- Pacjent ma obowiązek poinformować lekarza prowadzącego o stale przyjmowanych lekach nie związanych z jednostką chorobową, która jest przyczyną hospitalizacji. Używanie tych leków w czasie pobytu w Szpitalu wymaga zgody tego lekarza.
- Pacjent jest zobowiązany udzielać w trakcie wywiadu lekarskiego i pielęgniarckiego pełnej i prawdziwej informacji o swoim stanie zdrowia. Szpital nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikłe z zatajenia bądź udzielenia nieprawdziwej informacji, co do istotnych spraw dotyczących zdrowia Pacjenta.
- Korzystanie przez Pacjentów z telefonów komórkowych i innych komunikatorów powinno się odbywać w sposób nie stwarzający uciążliwości dla innych Pacjentów i poza godzinami ciszy nocnej. Ze względu na obecność aparatury medycznej i możliwość powstania zakłóceń w jej funkcjonowaniu Dyrektor szpitala może określić strefy i pomieszczenia, w których obowiązuje całkowity zakaz korzystania z telefonów komórkowych.
- Pacjent jest zobowiązany do zachowania ciszy oraz przestrzegania zasad kultury osobistej podczas oczekiwania na przyjęcie do Szpitala.